

Оливера Тодоровић • Срђан Огњановић

МАТЕМАТИКА

3

Радни листови за трећи разред основне школе

САДРЖАЈ

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА

Сабирање и одузимање	6
Одређивање непознатог сабирка	11
Одређивање непознатог умањеника и умањеоца	14
Неједначине.....	17
Римске цифре.....	19

ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ

Праве и углови.....	22
---------------------	----

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА

Множење и дељење.....	28
Одређивање непознатог чиниоца	32
Редослед рачунских операција	36

МЕРЕ

Мерење дужине	40
Мерење масе.....	43
Мерење запремине.....	46
Мерење времена.....	49
Мерење површине фигура задатом мером.....	52

КРУГ И КРУЖНИЦА

Круг и кружница	56
-----------------------	----

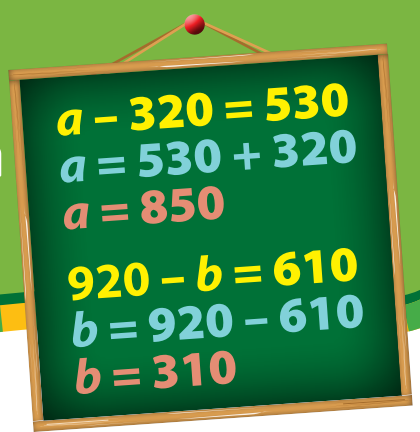
ЧЕТВОРОУГАО, ТРОУГАО, ПРЕСЛИКАВАЊЕ ГЕОМЕТРИЈСКИХ ФИГУРА

Четвороугао, троугао, пресликавање геометријских фигура	60
---	----

РАЗЛОМЦИ И ДЕЦИМАЛНИ ЗАПИС БРОЈА

Разломци	66
Децимални запис броја	71
Пројектни задатак	74
РЕШЕЊА ЗАДАКА.....	75

Одређивање непознатог умањеника и умањιοца

1. Израчунај непознати умањеник:

$$a - 100 = 400 \quad b - 670 = 250 \quad a - 204 = 710 \quad b - 909 = 0$$

$$a = 400 + 100 \quad b = 250 + \underline{\quad\quad}$$

$$a = \underline{\quad\quad} \quad b = \underline{\quad\quad}$$

Провера:

$$\underline{\quad\quad} - 100 = 400 \quad \underline{\quad\quad} - 670 = 250 \quad \underline{\quad\quad} - 204 = 710 \quad \underline{\quad\quad} - 909 = 0$$

$$\underline{\quad\quad} = 400 \quad \underline{\quad\quad} = 250 \quad \underline{\quad\quad} = 710 \quad \underline{\quad\quad} = 0$$

2. Израчунај непознати умањилац:

$$430 - x = 125 \quad 329 - a = 101 \quad 1\,000 - x = 356 \quad 871 - b = 0$$

$$x = 430 - \underline{\quad\quad} \quad a = \underline{\quad\quad} - \underline{\quad\quad} \quad x = \underline{\quad\quad} - \underline{\quad\quad} \quad b = \underline{\quad\quad} - \underline{\quad\quad}$$

$$x = \underline{\quad\quad} \quad a = \underline{\quad\quad} \quad x = \underline{\quad\quad} \quad b = \underline{\quad\quad}$$

Провера:

$$430 - 305 = \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} - 101 = 329 \quad \underline{\quad\quad} - 356 = 1\,000 \quad \underline{\quad\quad} - 0 = 871$$

$$\underline{\quad\quad} = 305 \quad \underline{\quad\quad} = 329 \quad \underline{\quad\quad} = 1\,000 \quad \underline{\quad\quad} = 871$$

3. Упиши број који недостаје тако да једнакост буде тачна.

$$\underline{\quad\quad} - 380 = 210 \quad 850 - \underline{\quad\quad} = 260 \quad \underline{\quad\quad} - 320 = 325 \quad 876 - \underline{\quad\quad} = 856$$

$$906 - \underline{\quad\quad} = 325 \quad \underline{\quad\quad} - 851 = 135 \quad 751 - \underline{\quad\quad} = 576 \quad \underline{\quad\quad} - 350 = 275$$

$$\underline{\quad\quad} - 635 = 162 \quad 798 - \underline{\quad\quad} = 147 \quad \underline{\quad\quad} - 109 = 81 \quad 520 - \underline{\quad\quad} = 343$$

$$432 - \underline{\quad\quad} = 119 \quad \underline{\quad\quad} - 0 = 500 \quad 399 - \underline{\quad\quad} = 399 \quad \underline{\quad\quad} - 725 = 275$$

4. Израчунај непознати број:

$$a - 106 = 227 + 158 \quad 632 - x = 407 - 321 \quad 706 - 260 = x - 189$$

$$a - 106 = \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad}$$

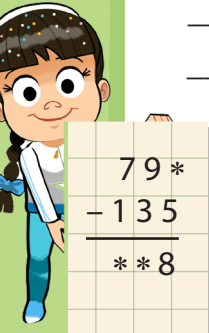
$$a = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad}$$

$$a = \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad}$$

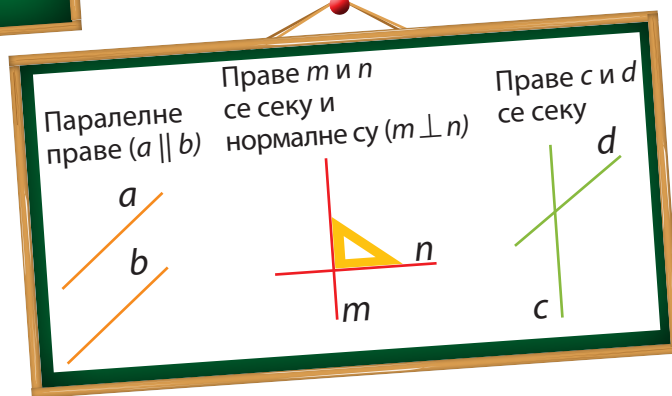
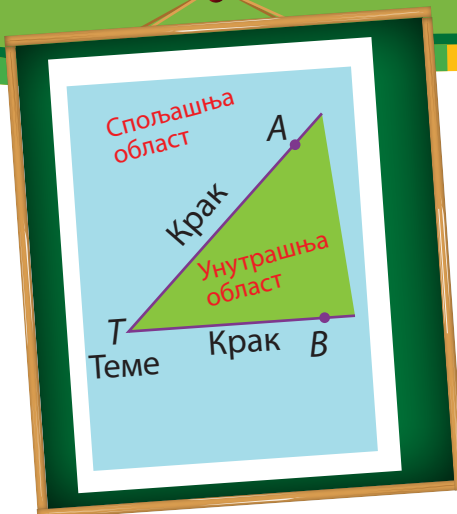
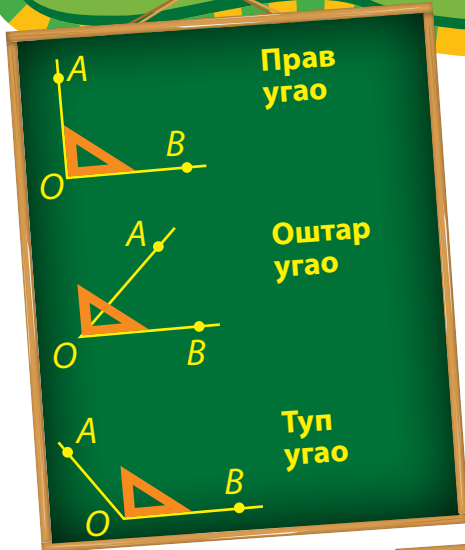
Провера:

$$\underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad}$$

$$\underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad} \quad \underline{\quad\quad}$$

Праве и углови

1. Посматрај слику и провери да ли је реченица тачна. Поред тачне реченице упиши слово Т, а поред нетачне слово Н.

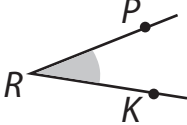

а)

	Праве a и b се секу и нису нормалне.	
	Праве a и b су паралелне.	
	Праве a и b се секу и нормалне су.	
	Праве a и b су паралелне.	

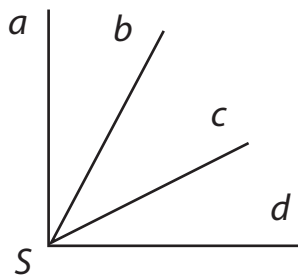
б)

	Ово је оштар угао.	
	Ово је туп угао.	
	Ово је оштар угао.	
	Ово је прав угао.	

11. Попуни табелу.

Угао	Теме	Краци	Врста угла
			
			
			

12. Прebroј и запиши све углове на слици.

_____

13. Нацртај једну тачку и обележи је са P .
Нацртај две полуправе које граде прав
угао коме је теме тачка P .

Колико правих углова можеш да нацрташ са теменом у тачки P ?

_____

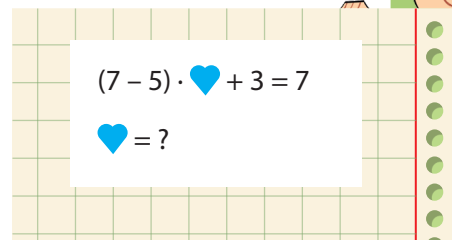

6. Александра је купила две тегле ајвара по цени од 376 динара и једну векну хлеба од 65 динара. Колико динара је Александра потрошила?

---

7. Бојанина бака је три дана читала једну књигу. Сваког дана читала је по 106 страница. Колико страница има књига коју Бојанина бака чита, ако јој је остало још 74 странице да прочита?

---

8. Продавац има 6 акваријума. У сваком акваријуму је било по 98 рибица. Продао је 176 рибица. Колико рибица је остало?

---

9. Митар је купио паковање сира од 247 динара. На каси је дао 5 новчаница од 50 динара. Колико динара му је продавачица вратила?

---

10. Петар је сваког дана од понедељка до петка у продавници купио по један сендвич од 97 динара, а у суботу је купио колач од 247 динара. Колико је пара потрошио за тих 6 дана?

---

11. Један чинилац је највећи паран двоцифрен број, а други је разлика бројева 887 и 879. Колики је производ?

---

12. У упиши знак > или < тако да запис буде тачан.

$4 \cdot 37$ $32 \cdot 5$ $23 \cdot 9$ $17 \cdot 5$ $5 \cdot 45$ $300 - 57$

13. Алекса је платио рукавице новчаницом од 1 000 динара, а продавац му је вратио 9 новчаница од 50 динара. Колико је цена рукавица?

Мерење запремине

$$\begin{aligned} 1 \text{ hl} &= 100 \text{ l} \\ 1 \text{ l} &= 10 \text{ dl} \\ 1 \text{ l} &= 100 \text{ cl} \\ 1 \text{ l} &= 1000 \text{ ml} \\ 1 \text{ dl} &= 10 \text{ cl} = 100 \text{ ml} \\ 1 \text{ cl} &= 10 \text{ ml} \end{aligned}$$

1. Изрази у назначеним јединицама мере.

$$\begin{aligned} 1 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ dl} & 1 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ cl} \\ 1 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ ml} & 1 \text{ dl} &= \_\_\_ \text{ cl} \\ 1 \text{ dl} &= \_\_\_ \text{ ml} & 1 \text{ cl} &= \_\_\_ \text{ ml} & 1 \text{ hl} &= \_\_\_ \text{ l} \end{aligned}$$

2. Напиши у милилитрима.

$$\begin{aligned} 5 \text{ dl} &= \_\_\_ \text{ ml} & 7 \text{ cl} &= \_\_\_ \text{ ml} & 6 \text{ cl } 9 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ ml} \\ 8 \text{ dl } 2 \text{ cl} &= \_\_\_ \text{ ml} & 4 \text{ dl } 3 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ ml} & 1 \text{ cl } 1 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ ml} \end{aligned}$$

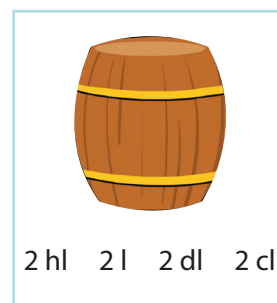
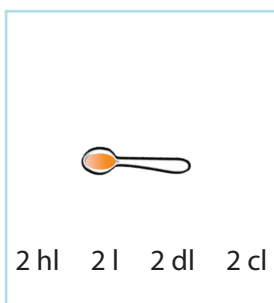
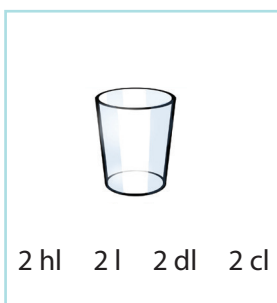
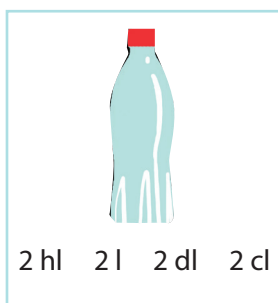
3. Изрази у назначеним јединицама мере.

$$\begin{aligned} 678 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ dl } \_\_\_ \text{ cl } \_\_\_ \text{ ml} & 721 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ hl } \_\_\_ \text{ l} \\ 850 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ dl } \_\_\_ \text{ cl } \_\_\_ \text{ ml} & 904 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ hl } \_\_\_ \text{ l} \\ 107 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ dl } \_\_\_ \text{ cl } \_\_\_ \text{ ml} & 100 \text{ l} &= \_\_\_ \text{ hl } \_\_\_ \text{ l} \\ 29 \text{ ml} &= \_\_\_ \text{ cl } \_\_\_ \text{ ml} \end{aligned}$$

4. У круг упиши знак $>$, $<$ или $=$ тако да запис буде тачан.

$$\begin{aligned} 8 \text{ cl} &\bigcirc 88 \text{ ml} & 1 \text{ l} &\bigcirc 100 \text{ cl} & 3 \text{ dl} &\bigcirc 20 \text{ cl } 9 \text{ ml} \\ 77 \text{ dl} &\bigcirc 7 \text{ l} & 999 \text{ l} &\bigcirc 1 \text{ hl} & 55 \text{ cl} &\bigcirc 555 \text{ ml} \end{aligned}$$

5. Желимир има флашу, чашу, кашику и буре као на слици, које је напунио одговарајућим течностима. Испод сваке слике заокружи колика би запремина те течности могла бити.

6. Данкова мама је направила лимунаду којом је напунила флашу запремине 1 l. Данко је из флаше сипао лимунаду себи и другу тако што је напунио чаше запремине 2 dl. Колико децилитара лимунаде је остало у флаши?

_____

7. Кувар је за прављење фила узео посуду запремине пола литра. У посуду је сипао 2 dl млека и додао је још 5 ml екстракта ваниле. Колика је запремина течности коју кувар још може да сипа у ту посуду како би она била пуна?

_____

8. Доктор Петровић је отворио флашицу сирупа запремине 25 cl и дао је Видану да попије 50 ml сирупа.

а) Колика је запремина сирупа који је остао у флашици?

_____

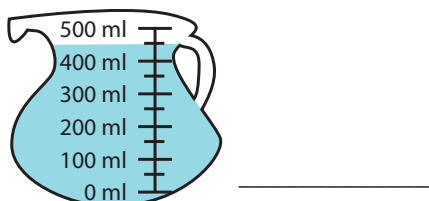
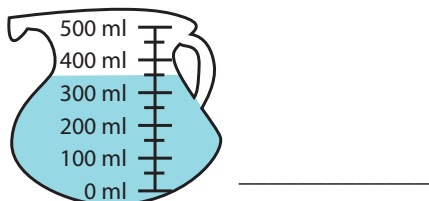
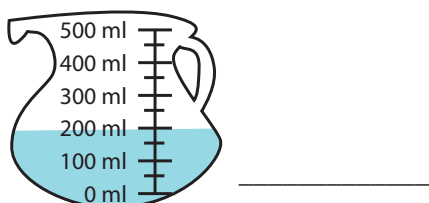
б) Колико би још пацијената могло из те флашице да добије исту количину сирупа коју је добио Видан?

_____

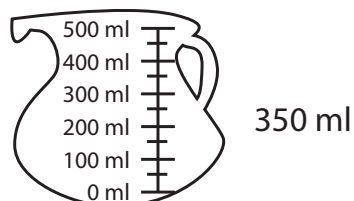
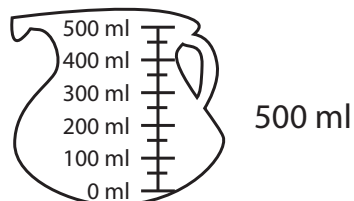
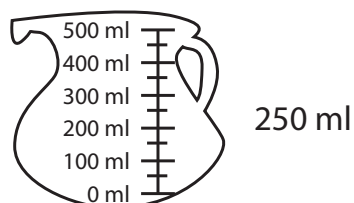
9. Бака Роксанда је отворила паковање млека запремине 1 l. Четвртину литра је искористила за прављење палачинки. Унуку је напунила шољу запремине 150 ml, а мачку Марку је напунила посуду запремине 125 ml. Колика је запремина млека које је остало у паковању?

_____

10. Колика још течности треба сипати у бокал како би он био пун?

11. Означи висину течности у бокалу ако је у њега сипана запремина течности која је назначена поред њега.

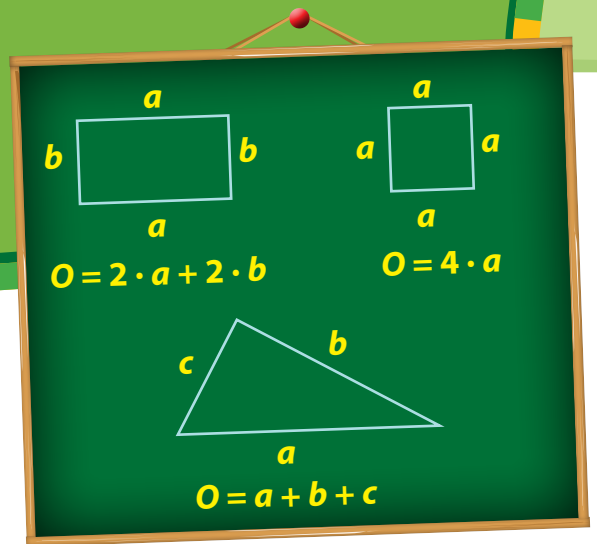

Како је могуће из бурета одлити 3 l воде помоћу две празне посуде од 5 l и 9 l?

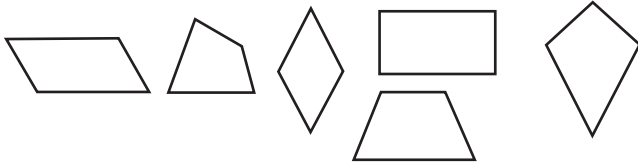

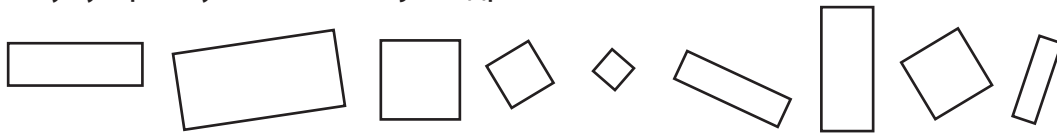
Четвороугао, троугао, пресликавање геометријских фигура

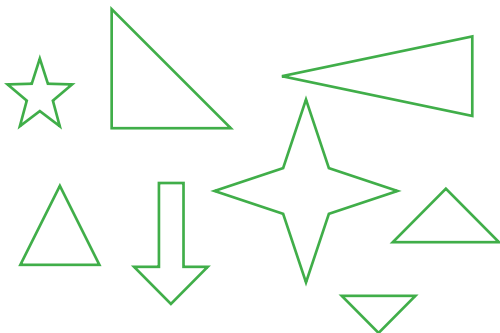
1. У скупу четвороуглова пронађи и обој правоугаоник.

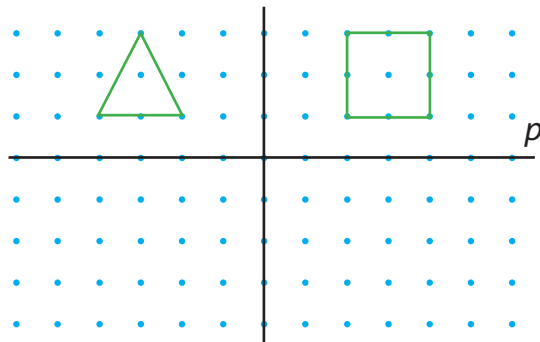
2. У скупу правоугаоника обој квадрате.

3. Све троуглове обој црвеном бојом.

4. Дате фигуре пресликај симетрично у односу на праву p .

5. Нацртај: а) квадрат дужине странице $a = 3$ cm; б) правоугаоник чије су дужине страница $a = 4$ cm и $b = 25$ mm; в) троугао чије су дужине страница $a = 4$ cm, $b = 3$ cm и $c = 55$ mm. Израчунај њихове обиме.

Обим квадрата: _____.
 Обим правоугаоника: _____.
 Обим троугла: _____.

Решења задатака

Сабирање и одузимање

- Н, Т, Н, Н
- в)
- а) пет стотина седамдесет; пет стотина седам; педесет седам; седам стотина педесет пет.
б) 808; 550; 58; 232
- 704; 852; 492; 37; 999; 527
- 237; 439; 469; 280; 828; 298; 367; 524; 880; 700
- 351; 251; 281; 571; 888; 409; 547; 949; 769; 348
- 513, 518; 523; 528; 533; 538
- 505; 500; 495; 490; 485; 480
- 158; 677; 587; 388; 479; 969; 789; 244; 633; 920; 152; 931; 321; 450; 235; 531
- 10.

a	50	135	326	308	500	901	707	689	590	880
$a + 10$	60	145	336	318	510	911	717	699	600	890
$a - 15$	35	120	311	293	485	886	692	674	575	865
$a + 27$	77	162	353	335	527	928	734	716	617	907
$a - 50$	0	85	276	258	450	851	657	639	540	830

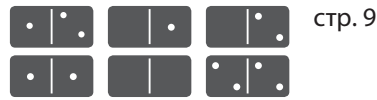
- 359; 878; 717; 989; 968; 889; 433; 10; 1; 241; 31; 0
- 561; 853; 928; 882; 900; 965; 511; 1 000; 189; 88; 9; 237; 90; 106; 46; 93
- 398; 92; 456; 449; 89; 721
- а) 427; б) 341
- Јана има 372 динара.
- а) 899; б) 99; в) 1
- 587
- $>, =, >, =, <, <, =, <$
- 400; 823; 555; 314; 780
- 0; 800
- а) 230; б) 523; в) 458; г) 465; д) 295
- 760
- 810
- 2
- 991, 982, 973, 964, 955, 946, 937, 928, 919
- Да, јер је $89 > 74$.
- Деда Срђан је потрошио 817 динара.
- Радници треба да уграде још 75 прозора.
- У возу је била 331 особа.
- а) 12; б) 32
- Ниједан.
- 103, 130, 121, 112, 202, 220, 211, 301, 310, 400
- 444

Задаци са стране

- Магични квадрат стр. 7

40	90	20
30	50	70
80	10	60

- Једно од решења је:

стр. 9

Одређивање непознатог сабирка

- $400 - 100 = 300$
 $390 + 260 = 650$
 $910 - 740 = 170$
 $650 + 60 = 710$
 $830 - 450 = 380$

- $170 + 740 = 910$
 $380 + 450 = 830$
 $300 + 100 = 400$
 $650 - 260 = 390$
 $710 - 60 = 650$

- 500; 550; 41; 10

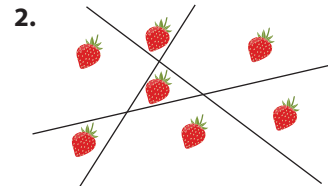

- 220; 68; 110
- Матија је замислио број 217.
- Биљана је имала 449 динара.
- 520
- в)
- Цена књиге је 590 динара.
- Витомиру је остало да прочита још 58 страница.
- Продато је 136 карата.
- Андрија има 214 динара, Јанко 98 динара, а Марко 186 динара.
- 693
- Ана је добила 88 динар, Биљана 99 динара, а Весна 187 динара.
- 331
- Повећа се за 246.
- Не
- 970
- Продавачица може да врати Светозару кусур на шест начина.

Задаци са стране

- $$\begin{array}{r} 330 \\ + 370 \\ \hline 700 \end{array}$$

стр. 11

стр. 12